SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятайте про Україну!

VOL. XCVI No. 234. JERSEY CITY and NEW YORK. TUESDAY, DECEMBER 12, 1989 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 12-го ГРУДНЯ 1989 Ч. 234. РІК XCVI

ДО ЛІКАРІВ ЗСА

Вельмишановні Панове!

Як Ви напевно знаєте, в серпні минулого року в Чернівцях почалася хвороба, одним з проявів якої є облисіння. Причину захворювання досі не з'ясовано. В першу чергу через некомпетентність і монопольне право на істину чиновників міністерства охорони здоров'я СССР. Так практично не розроблялись версії альтернативної до офіційної теорії талієвого отруєння, яку вдалося розвіяти тільки за допомогою незалежних експертів з Голляндії проф., Сангстера і доктора Де Ґроота. Але міністерство продовжує стояти на своєму і це дуже непокоїть населеня области, оскільки хвороба продовжується, а потерпілі не отримують відповідного лікування.

Тому ми змушені звернутись до Вас. Допомога з Вашого боку може полягати у створенні групи дослідників, які б вивчали причини хвороби та методи її лікування, а також в організації обстеження в ЗСА групи чернівецьких дітей. Незалежні дослідники в Чернівцях будуть раді поділитися всією наявною у них інформацією і готові разом з Вами вимагати потрібних даних від міністерства охорони здоров'я.

Адреси і телефони: 27426, Чернівці, вул. Кузнецова 21, кв. 21 Нестерук Ігор. Тел. служб. 984-78.

274018, Чернівці вул. Полєтаєва 4, кв. 38, Поліщук Юрій, тел. дом. 416-52.

Звернення прийняте на засіданні Ради чернівецької організації Народного Руху України за Перебудову 22-го листопада.

ЧЕРНІВЕЦЬКА ХВОРОБА ПОШИРЮЄТЬСЯ

Лондон (УЦІС). — Рік тому пролунали перші попередження про інфекційний характер „чернівецької" хвороби і вимоги ізоляції хворих. В цивілізованій країні цього б вимагати не довелось. Адже природна реакція медиків на нову хворобу, що на протязі чотирьох місяців вразила близько 100 дітей, полягає в превентивній ізоляції. Тільки так можна запобігти розповсюдженню нової, і саме тому дуже небезпечної, інфекції. Тобто в умовах нормальної медицини карантинні заходи вживають, навіть не маючи попереджень про можливу інфекцію.

Для совєтської збюрократизованої системи охорони здоров'я вимог виявилося замало. На неї не діють численні публікації в офіційній і неофіційній пресі.

Хвороба тепер розповсюдилась по всій країні. Тривожні вістки надходили і продовжують надходити з Молдавії, Івано-Франківської области, (в сел. Долина дійшло до мітинґів), Естонії, Запоріжжя, Маріюполя, Кемерова, Омська, Томська. Випадки облисіння невідомої етіології офіційно зареєстровані у всіх районах Чернівецької области.

Але карантинних заходів досі не вжито. Міністерство охорони здоров'я вперто тримається „теорії" талієвого отруєння і вже рік заперечує існування інфекції тим, що не виявлено збудника.

Недавно розлетівся і цей безглуздий „аргумент". В газеті „Молодежь Эстонии" з 24-го жовтня надруковано інформацію про дослідження проф. Назіми Дехкан-Ходжаєвоє з Узбекістану, яка ще в 1974 році виявила новий грибок „замінеллю". Цей збудник атакує клітини крови, що призводить до порушень багатьох органів і до облисіння. Після вивчення масових захворювань в Естонії проф. Декхан-Ходжаєва дійшла до однозначного висновку, що діти облисіли в наслідок зараження саме „замінеллою". Ці досліди не організувало міністерство охорони здоров'я. Більш того, в своєму інтерв'ю обласній телевізії заступник міністра охорони здоров'я СССР Баранов ані словом не згадав про результати узбецького науковця.

Голова екологічної комісії Чернівецької організації НРУП, Ігор Нестерук
9-го листопада 1989 р.

ПОМЕР МИКОЛА ЛІВИЦЬКИЙ, ПРЕЗИДЕНТ УНР В ЕКЗИЛІ

Філядельфія. — Микола Лівицький, Президент УНР в екзилі, помер у п'ятницю, 8-го грудня, на 82-му році життя після довгої і важкої недуги.

М. Лівицький, син Андрія і Марії, за фахом журналіст, студіював у Женеві, Швайцарія, був засновником Українського Національно-Державного Союзу (УНДС), після реорганізації Українського Державного Центру на еміґрації у червні 1948 року — член його Виконавчого органу (уряду), від 1957 року його голова (прем'єр), від 1967 року безперервно Президент УНР в екзилі.

На 10-ій сесії Української Національної Ради, яка відбулася у червні 1989 року у Бавнд Бруку, ЗСА, був знову одностайно переобраний на пост Президента УНР в екзилі. Його заступником було обрано Миколу Плавюка, голову ПУН.

Св. п. М. Лівицький всією душею був відданий ідеї української ні від кого незалежної держави, фанатичний звеличник зберігання поза межами України Державного Центру Української Народної Республіки. Його батько, Андрій Лівицький, адвокат за фахом, член УЦентральної Ради, став у 1946 році, після трагічної смерти Симона Петлюри, його наступником, як Президент УНР в екзилі. Мати його Марія Лівицька авторка твору „На грані двох епох".

Св. п. Микола Лівицький

М. Лівицький був автором кількох книжок, особливо „'Захід-Схід' і проблема поневолених Москвою націй" (Мюнхен, 1975) та „ДЦ УНР в екзилі між 1920 і 1940 роками" (Філядельфія, 1984). Він був довгими роками співробітником „Свободи", як автор статтей під псевдом І. Платковський.

Панахида буде відправлена в катедрі св. Володимира у Філядельфії в п'ятницю, 15-го грудня, в год. 7:30 вечора, святу Літурґію в церкві св. Андрія в Бавнд Бруці, Н.Дж., в год. 12-ій дня відправить Владика Мстислав, тлінні останки спочинуть на українському православному цвинтарі св. Андрія в Бавнд Бруці.

ЧЕХО-СЛОВАЧЧИНА МАЄ НОВИЙ УРЯД

Г. ГУСАК ЗРЕЗИҐНУВАВ

Прага. — У неділю, 10-го грудня, відійшов з політичної арени останній представник „старої гвардії" чеських комуністів президент Ґустав Гусак, оголосивши про свою резигнацію.

Комуністи і члени опозиційних партій вважають, що найбільш можливим наступником Г. Гусака стане відомий драматург і правозахисник Вацлав Гавел.

Останньою офіційною дією Гусака як президента були його зізнання під присягою перед урядом, очолюваним комуністом Маріяном Чалфою, де вперше від 1948 року нема комуністичної більшости. 43-річний адвокат М. Чалфа, висунений комуністами після того, як під тиском опозиції зрезиґнував прем'єр-міністер Ладіслав Адамец, зустрівся з Вацлавом Гавелом, щоб обговорити подробиці зформування нового кабінету.

Звертаючись до учасників останньої рунди переговорів у суботу ввечорі, М. Чалфа повідомив, що з 21 поста в уряді комуністи займуть 10, по два місця дістануть представники Соціялістичної і Народної партій, які донедавна були вірними сателітами комуністів, а тепер стали незалежними, і сім місць займуть безпартійні.

Виступаючи на крайовій телевізії, М. Чалфа підкреслив, що новий кабінет буде „урядом національного взаємопорозуміння".

Лідери опозиції відзначили, що вони будуть задоволені урядом, готовим співпрацювати у справі проведення вільних ві борів, запланованих на червень наступного року. „Я думаю, що в сучасних умовах це максимум того, що ми можемо досягнути", — підкреслив В. Гавел.

Лідер словацького опозиційного руху „Суспільство проти насилля" Ян Царноґурський сказав, що новий кабінет „на леґальній основі забезпечить проведення вільних виборів, які відбудуться найближчим часом".

Виступаючи на пресовій конференції після резигнації президента Г. Гусака, М. Чалфа сказав: „Опозиція має надію, що в найближчі два тижні президентом Чехо-Словаччини буде вибраний Вацлав Гавел".

Відбудеться літературний вечір Б. Бойчука з американськими поетами

Ню Йорк. — Нюйоркська Група й Український Інститут Америки влаштовують двомовний літературний вечір Богдана Бойчука з співучастю американських поетів Дейвида Іґнатова і Марка Радмена. Вечір цей — з нагоди появи книжки вибраних поезій Богдана Бойчука „Спогади любови" („Memories of Love") в англійській мові, яку видало видавництво Шіп Медов Пресс. Книжку зредаґував М.Радмен, а переклали Д. Іґнатов і М. Радмен.

Вечір відбудеться в неділю, 17-go, о 5-ій год., в Українському Інституті Америки, 2 Іст 79 вул. Після вечора буде прийняття.

Конґресова бібліотека відзначує роковини Т. Шевченка

Вашінґтон. — Відзначуючи 175 роковини з дня народження Тараса Шевченка, европейський відділ Конґресової бібліотеки урядив виставку Шевченкових творів, які знаходяться в сховищах цієї бібліотеки. З розмови з Богданом Ясінським відповідальним за україніку цієї бібліотеки, довідуємося, що під цю пору в бібліотеці є біля 70,000 томів українських книжок чи журналів. Усі вони, як і всі інші книжки, є зкатальоговані, оправлені та переховуються на полицях, де повітря як і вологість є контрольовані щоби забезпечити якнайкращі умови для збереження книжок на слідуюче тисячоліття.

На виставці виставлено твори Шевченка чи про Шевченка. За підрахунком Б. Ясінського з 912 книжок, які є в колекції „Шевченкіяни" вибрано тільки 62 книжки. В ґабльотці виставлено книжки з Відділу рідкісних книжок, а саме „Тризну" (Петербурґ, 1844), „Кобзар" (з друкарні П. Куліша, Петербурґ, 1860), „Чигиринський Кобзар" (3 вид. Петербурґ, 1867) та „Лірику" (Київ, 1964). Зі загальної колекції є „Поезії" (Львів, 1902), „Т. Шевченко — образотворчий мистець" (Вінніпеґ, 1964) Овдієнка: „Мистецьке оформлення „Кобзаря" (Київ, 1968), „Заповіт" мовами народів світу" та англійське видання Ю. Луцького „Shevchenko and his Critics.

(Закінчення на стор. 3)

Появився Альманах КЛК

Ню Йорк. — Тут недавно появився Альманах Карпатського Лещетарського Клюбу 1924-1984, який приготовила редакційна колеґія зложена із Олега Лисяка, Романа Гавриляка, Володимира Гнатківського і Юрія Купчинського. Упорядницею видання є Ольга Кузьмович, а мистецьке оформлення виконав Орест „Ґоґо" Слупчинський.

Альманах в люксусовій твердій обкладинці охоплює історію цього першого лещетарського клюбу в Україні від його початку у 1924 році у Львові до святкувань 50-річчя Клюбу в 1984 році в Ню Йорку.

Альманах прикрашений численними знімками з усіх періодів діяльности, на які він поділений, а з останнього періоду вже в ЗСА подані численні висліди і табелі змагань так лещетарських, як і тенісових.

В альманаху багато зворушливих споминів з різних переживань членів КЛК, які вміли вірно втримати свій улюблений клюб через воєнну хуртовину, совєтську окупацію Західньої України аж до переселення до Північної Америки, де відразу відновлено діяльність КЛК.

Для всіх, що цікавляться розвитком лещетарства в Україні, для членів та симпатиків КЛК, цей альманах є незаступимою настільною книгою. Його можна замовляти, пишучи на адресу: Volodymyr Hnatkivsky 32-09 Bell Blvd., Bayside, N.Y. 11361; Tel. (718) 224-7369. Ціна альманаху 40 ам. дол. і 3 дол. за пересилку. Чеки треба виставляти на: KLK Ukrainian American Sports Club, Inc.

Ф. Міттеран остерігав в Києві перед об'єднанням Німеччини

Київ. — Сюди на короткі відвідини і зустріч з президентом Міхаїлом Ґорбачовим з метою обговорити результати малтійської зустрічі приїхав президент Франції Франсуа Міттеран.

Тут на спільній пресовій конференції перед кореспондентами засобів масової інформації перестерігав Західню Німеччину не настоювати на об'єднанні обидвох Німеччин, бо це може зрушити вже й так дуже делікатний европейський балянс. Він в цьому випадку вповні погоджується з Ґорбачовим, що стабільність у Східній Европі має першенство. Ця пресова конференція, як зазначили присутні кореспонденти, була надзвичайною тим, що була спільною обидвох президентів, але виїмковою тому, що обидва подібно реаґували і погоджувалися над порушуваними проблемами.

Аналітики та західні дипломати твердять, що Ф. Міттеран, який тепер ротаційним шляхом є президентом Европейської спільноти, зустрічався з М. Горбачовим в ролі посередника між СССР і Европейською спільнотою. М. Ґорбачов також кількакратно підкреслив важливість того, щоби не порушувати стану кордонів, усталених після Другої світової війни, а Захід повинен виходити зі заложення, що існує дві окремі та незалежні німецькі держави. Його підтримав Ф. Міттеран, заявляючи, що німецьке питання не повинно відвертати уваги Европейської спільноти від узгіднення програми для осягнення ще кращих відносин між її 12-ма членами. Сама програма має бути обговорювана на конференції Европейської спільноти, що розпочалася в п'ятницю, 8-го грудня ц.р., у Страсбурґу, Франція.

В АМЕРИЦІ

ВЧЕНІ З ЛУЇЗІЯНИ повідомили в четвер, 7-го грудня, про надзвичайний успіх у пошуках вакцини проти віруса АІДС. Нова вакцина випробувана на дев'яти мавпах, вісім з них не заразилися смертельною хворобою. Цей успіх науковців викликав жваве зацікавлення та обґрунтовану впевненість у можливості створення вакцини проти АІДС для людського організму. Д-р Антоні Фавзі, директор Крайового інституту алерґії та інфекційних хворіб, сказав, що до цього часу не було навіть думки про можливість вакцинації, тепер вчені мають намічений шлях у боротьбі з АІДС. Подробиці багатообіцяючого відкриття були надруковані у журналі „Саєнс" з 8-го грудня ц.р.

ДЕСЯТКИ ТИСЯЧ АМЕРИКАНЦІВ в минулому році були помилково виключені із списків осіб на соціяльному забезпеченні держави. Це сталося в наслідок різкого зменшення кількости працівників Адміністрації соціяльного забезпечення з 80,000 на 65,000, які не в змозі бездоганно виконувати свої обов'язки. Щоб направити заподіяну шкоду 105,000 особам похилого віку, непрацездатних, бездомних або сліпих, які не в стані платити рахунки, працівники Адміністрації соціяльного забезпечення повинні будуть докладно розглянути кожний випадок, причини виключення із списків та особисто зконтактуватися з цими людьми.

ПОЛІЦІЯНТ ЕСПАНОМОВНОГО походження Вілліям Лозано, який застрілив двох неґрів у Маямі, був визнаний винним та може бути засуджений на 45 років ув'язнення. Судова розправа над В. Лозано символізувала етнічне напруження у неґритянському районі Маямі, де відбулися вуличні святкування з цієї нагоди. Еспаномовна радіостанція виступила із словами протесту проти несправедливого вироку. 400-членна Асоціяція еспаномовних поліціянтів назвала цей вирок „пожертвуванням". Департамент поліції міста, який нараховує 1,100 членів, готується до наступних місяців, повних насильства, жорстокости та злочинности, у відповідь на цей засуд.

ВЕЛИКИХ УСПІХІВ ДОСЯГЛИ вчені науково-дослідного інституту в Ла Джолла, Каліфорнія, у біотехнології. Вони віднайшли новий спосіб створення моноклональних антитіл, які широко використовуються в медичній діягностиці, експериментальному лікуванні ракових захворювань та імунологічних дослідженнях. Нова технологія дає можливість створення цієї чистої високочутливої субстанції у тисячу разів з більшою швидкістю в більшій кількості та на багато дешевше, ніж попередня метода. В загальному, антитіла атакують чужородні субстанції, такі як віруси, бактерії або перещіплені клітини, що вторгаються до людського організму. При народженні людський організм озброєний приблизно 100 міл. антитіл, які приготовані до нападу ззовні. Д-р Ричард Лернен, керівник науково-дослідної групи, сказав, що їх спосіб створення антитіл відкриває нові можливості у медицині, особливо у пошуках способів лікування АІДС.

У СВІТІ

У СЕРЕДУ, 6-ГО ГРУДНЯ Ц.Р., під час відвідин французького президента Ф. Міттерана і М. Ґорбачова в Києві сотні осіб демонстрували, домагаючись кінця монополю Комуністичної партії. У Москві відомий захисник людських прав Андрей Сахаров теперішній народний депутат, закликає до двогодинного загального страйку, щоби домогтися введення цієї точки до програми з'їзду народних депутатів. Міліція в Києві не втручалася в спокійне демонстрування мешканців української столиці, що демонстрували на Площі революції перед будинком, де обидва президенти мали відбути пресову конференцію.

НЕ ЗВАЖАЮЧИ НА ПРЕЗИДЕНТСЬКІ обіцянки про обмеження прав органів безпеки, військо у Сальвадорі посилило свої обшуки, зокрема серед міжнародних допомогових груп, церковних працівників і опозиційних кіл. Все це в наслідок того, що посилення військових дій повстанцями 11-го листопада переконало праві кола, що повстанці є тісно пов'язані з лівими політичними і профспілковими організаціями. Велика кількість представників уряду переконані, що існуючі міжнародніл допомогові організації та церковні працівники є тільки покришкою для лівих повстанців.

МИНУЛОГО ТИЖНЯ У ПІВНІЧНІЙ Ірляндії в місцевості Дісбирн, віддаленої всього сім миль на південь від Белфесту, вибухла підложена Ірляндською Республіканською Армією часова бомба, яка поранила 21 особу та сильно пошкодила навколишні крамниці. Поліція відразу почала евакуацію дуже перелюдненої округи цієї місцевости, як тільки отримали пересторогу від І.Р.А. Опісля ІРА видала заяву, в якій говориться, що це було зроблено щоби присолромити британську армію в Північній Ірляндії, яка в Лісбирні має свою головну квартиру.

У СОФІЇ БОЛГАРСЬКІ ПРОВІДНІ опозиційні групи об'єдналися щоби мати сильніші впливи на демократичні зміни в країні. Офіційне пресове аґентство Б.Т.А. повідомило, що Спілка демократичних сил зформувалася з дев'ятьох самостійних груп, включно з оборонцями довкілля „Еко-Гласність", з неофіційною профспілкою „Підтримка" та Комітетом в обороні релігійних прав. „Ця спілка є створена для координації дій та праці посилення ходу демократизації", — сказано в офіційному повідомленні спілки.

ЩОТИЖНЕВА ХРОНІКА ПРЕСОВОЇ СЛУЖБИ УГС

• 19-го жовтня в селі Лісна Тарновиця, що на Івано-Франківщині, міліціонери із загону військ МВС розігнали й побили селян, котрі протестували проти перетворення околиці їх села на звалище сміття. Для смітника обрано місце на березі отруйної стоки, з якої будуть ширитися по всій області, не кажучи вже по околиці села, шкідливі води. Серед побитих селян — жінки, діти, дівчата, інваліди. На знак протесту селяни Лісної Тарновиці, Гаврилівки, Перерісля та інших сіл оголосили страйк, а в школах сіл припинилося навчання. Мешканці названих сіл вимагають оприлюднення прізвищ і покарання винних у цій ганебній акції, а також відставки першого секретаря Івано-Франківського обмкому партії Посторонка. Якщо справедливі вимоги селян не буде задоволено до 1-го листопада, незалежні організації области мали закликати населення до загального страйку.

• 20-го жовтня у Дніпропетровському прокуратура міста порушила кримінальну справу проти одного з лідерів реґіональної організації НРУП Івана Шулика. Приводом до фабрикації справи послужив організований НРУП мітинг 15-го жовтня. За участь у цьому мітинґу 24-го жовтня засуджено на 15 діб члена НРУП Вадима Стрильковського, а активістку руху Антоніну Дмитрієву оштрафовано на 400 карбованців.

• Під кінець жовтня на парканах і стовпах Львова з'явилися листівки з примітивним віршем, в якому шельмувалася УГС, і який закінчувався словами: „За перебудову/ми за зміни/ми за Радянську Україну". І хоч автори цього графоманського витвору очевидні, намір влади, забити клин між радикальними і ліберальними крилами НРУП знайшов ще одне підтвердження.

• 23-го жовтня у Львові у церкві свв. апостолів Петра і Павла, яка влітку проголосила про свою приналежність до автокефалії, відбулася перша Архиєрейська Служба Божа. Літургію відправив Єпископ Іоан Боднарчук, священики отець Володимир Ярема і отець Ярослав Максимович, отець Іван Пашуля і отець Миколай Кавчак. Під час Богослуження були присутні представники священства з Житомирської області, які прибули для обзнайомлення з Українською Автокефальною Православною Церквою у Львові. На Божественній Літургії у Львові відбулася хіротонія, на якій рукопокладений у священнодиякони Юрій Бойко.

• 22-го жовтня у Тернополі на Співучому Полі відбувся мітинґ з участю 2,000 осіб за демократичні вибори і прийняття закону про державність української мови. На мітингу зі зверненням до громадян виступив голова тернопільської філії УГС Левко Горохівський. Мітинг завершився виконанням національного гимну „Ще не вмерла Україна".

• 22-го жовтня у Самборі відбулися установчі збори молодіжної організації „Січ", що ставить собі за мету національно-політичне й культурне відродження України. Головою новоствореної організації обрано Богдана Федака.

• 25-го жовтня у Чернівецькому університеті відбувся дводенний попереджувальний страйк. Участь у страйку взяли всі факультети за винятком географічної та економічної групи Головна вимога страйкуючих студентів домогтися визнання мітинґу, що пройшов у Чернівцях 15-го жовтня несанкціонованим, і скасувати судові рішення про покарання його організаторів та учасників. До міськвиконкому також подано заяву про мітинґ протесту проти антидемократичних дій влади 29-го жовтня. В дозволі на проведення цього мітинґу спочатку було

(Закінчення на стор. 3)

СВЯТОЧНА АКАДЕМІЯ

Філядельфія. — Центральна Управа Організації Державного Відродження України (ОДВУ) та Громадський Комітет Української Громади Філядельфії влаштовують в неділю, 17-го грудня, в Українському Освітньо-Культурному Центрі, 700 Сідар рд., Святочну Академію в пошану сл.п. полк. Андрія Мельника у 25-ті роковини його смерти. Служби Божі будуть відправлені в українській католицькій і православній катедрах о год. 10-ій рано. Академію відкриє голова ЦУ ОДВУ д-р Михайло Пап, із святочним словом виступить голова ПУН Микола Плав'юк. У мистецькій програмі виступлять: Марія Волянська, сопрано, піяністка Лариса Крупа, Володимира Кавка — рецитація. Початок — год. 3:30 по полудні.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302
Svoboda (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінгтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Subscription 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00 UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda"

Postmaster: Send address changes to
Svoboda 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Скасування примату Комуністичної партії

Під час того, як Міхаїл Ґорбачов займався великою політикою і ніби турбувався запевненням миру у світі та відносинами у Західній Европі, комуністичний віз котився далі по похилій площині. На цьому місці не раз уже підкреслювано, що нема у світі однієї людини, яка могла б передбачити, як і коли закінчиться процес завмирання комунізму. Події розгортаються за найбільш непередбаченою формою. І відсутність Ґорбачова у Москві не мала ніякого впливу на дальший занепад комунізму. Колись казалося, що загин комунізму буде видний, як гласність заторкне також недоторканих божків Маркса і Леніна і вони перестануть бути табу та можна буде їх критикувати. Ця теорія вже перестаріла. Ґорбачов все ще прославляє марксизм і заповідає його відродження у „людській подобі". Але „перебудова" Ґорбачова не всилі зупинити біг комуністичного воза вділ по похилій площині. Нова несподіванка: Андрей Сахаров, найбільш популярний в СССР борець за права людини, зголосив пропозицію, щоб скасувати цю точку совєтської конституції, яка признає Комуністичній партії монопольне право на політично-державне керівництво. Вже цього тижня має зібратися пленум 2250-членного совєтського парляменту, на якому будуть дебатувати і голосувати над цією справою. У Польщі, Мадярщині і Литві завели вже у практиці партійний плюралітет. У Східній Німеччині й Чехо-Словаччині є також на тій дорозі. Цікаво, як поставиться до цієї справи Ґорбачов, як генеральний секретар Компартії СССР, бо скасування монополю Компартії є явним обмеженням авторитету і влади голови Компартії і всього комунізму в Совєтському Союзі. Це сумний для Ґорбачова парадокс: конференція на Мальті з президентом Бушем підмурували авторитет Ґорбачова. Буш пішов йому назустріч у цій найболючішій для СССР справі, якою є економіка. Буш виявляв маніфестаційно прихильність Ґорбачову і деклярував йому підтримку та погоджувався з Ґорбачовим, що настала „нова ера" у західньо-східніх взаєминах. А проте зараз після того ніби дипломатичного тріюмфу Ґорбачова — приходить оцей удар у його рідній Москві.

У міжнародній пресі, включно з американською, появилися поважні міркування, чому Буш у порозумінні з іншими лідерами вільного світу підтримує Ґорбачова, коли всім ясно, що викінчується комунізм. Відповідь: тому, що лідери вільного світу лякаються, щоб загин комунізму в Совєтському Союзі не прийшов у наслідок тамошнього нагального перевороту, революційним шляхом чи палатною революцією і щоб не настав у Евразії хаос із загрозою для світового миру. Джордж Буш, Марґарет Тачер, Франсуа Міттеран чи Гельмут Коль знають краще, як часописні коментатори, що гине комунізм. Але вони лякаються, що явна ворожнеча Заходу супроти Ґорбачова і його реформи по лінії демократії із щораз гіршою економічною ситуацією, може довести до скинення Ґорбачова і приходу до влади якогось „правого" генерала, нового диктатора сталінської породи. Ворожнечість Заходу супроти Ґорбачова могла б довести до вибуху національних і спеціяльних рухів, із заведенням в Евразії вийняткового стану й перетворення тамошнього велетенського простору в один несамовитий ҐУЛаґ. Могла б повторитися відома у всесвітній історії авантюрницька політика нового диктатора: щоб відвернути увагу народних мас від нужди і голоду — повести воєнний похід до Атлантику. Підтримуючи Ґорбачова, запевняючи прихильність реформам „перебудови" — Захід протидіє приходові згаданим можливостям з непередбаченим наслідкам. Державні мужі Заходу знають, що позування фотографам разом із Ґорбачовим, з усміхненими обличчями, немає найменшого впливу на процес загибання комунізму.

Події мчать такою швидкістю, що сьогодні стає анахронічним уже завтра. Тепер на часі справи монополю Компартії у СССР чи заведення там партійно-політичного плюралітету. А може знову станеться якась непередбачена подія. Глядячи на цю сучасну міжнародну ситуацію і найважливіший у цій ситуації загин комунізму — конкретні подробиці цього процесу не мають великого значення. Найбільше значення має сам факт загину комунізму і його вплив на свободу народів СССР.

Олесь Даницький

ДЕЩО ПРО БОРОТЬБУ З ОПОЗИЦІЄЮ В УКРАЇНІ

На капітанському містку совєтської ґалери — дуже неспокійно і небезпечно. Скінчилися запаси, невмілі штурмани постійно міняють курс, а раби все частіше підводять голови від весел і кожної миті здатні викинути керманичів разом із зіпсованим компасом та невірною картою за борт.

Дійсно, аналіза навіть офіційних, далеких від реальности даних та обережних виступів кремлівських лідерів і їх радників свідчить про найсильнішу від початку 80-их років економічну та політичну кризу Совєтського Союзу. Більше того ця криза загострюється і, якщо найближчим часом не вдасться радикально змінити становище на краще (а програми таких змін немає), може привести до фатальних наслідків.

Один із визначних факторів сьогоднішньої ситуації в СССР — організована опозиція в національних республіках, яка все більше посилює свої позиції, перетворюючися іноді (наприклад в балтійських та кавказьких республіках) в альтернативні партійно- державні формам влади.

Становище центру та про центральних сил на місцях ускладнене обмеженими можливостями рішучого придушення небажаних тенденцій, а іноді навіть і прямого тиску. Така вимушена позиція продиктована в якійсь мірі необхідністю рахуватися із Заходом, але в першу чергу — вибухонебезпечною внутрішньою ситуацією в країні. Крім того, радикальні дії можуть бути застосовані на короткий час і на обмеженій території (Тбілісі). Коли ж йдеться про республіку, а то й не одну, радикалізм, по-перше, — не ефективний, а, по-друге, може обернутися проти самого центру. Тому втримати контроль над ситуацією центру намагається, затримуючи розвиток подій та скеровуючи його в потрібному напрямку, і тут ідуть у хід обіцянки широкомаштабних змін згори (перегляд федеративної структури Союзу, надання ширших економічних, політичних та культурних прав республікам і ін.). Цей комплекс заходів поєднується водночас із запеклою прихованою боротьбою з опозицією, з першу чергу — національною, і тут ідуть у хід модернізовані та пристосовані до конкретних обставин засоби із перевіреного арсеналу „розділяй і владарюй". Коли вдається розділити опозиційні сили, то це дає змогу досягти відразу кілька цілей: відвернути загрозу єдиного наступу, послабити увесь ланцюг і кожну ланку суперників і створити ілюзію, що нібито тільки сильний центр зможе вберегти народи від міжнаціональних конфліктів. Причому, цей безвідмовний принцип застосовується на всіх рівнях: від боротьби проти, скажімо, місцевих осередків НРУП до гри на міжреспубліканських зіткненнях.

Слід визнати, що, до певної міри, правлячим колам це вдається. До цього часу не створене — через різницю поглядів представників — ефективного загальносоюзного координаційного центру національних рухів. Немає не тільки чіткої узгоджености дій, але нерідко доходить до зіткнень в реґіонах (Вірменія — Азербайджан, конфлікти на молдавсько-українському кордоні і т. д.).

Найновіша зброя центру — підігрівання вузькосепаратистських тенденцій в „сепаратстських" республіках. Заяви деяких лідерів про доцільність виходу із складу СССР на рівні областей чи автономних республіках примусять союзну республіку знову з надією поглядати у бік Москви.

Ще один виграшний хід — надати деякі права двом ворожим режимові силам, але так (звівши їх, скажімо, на одній території); щоб вони змушені були змагатися не з владою, а між собою — за сфери впливу.

Якщо ж йдеться про боротьбу з опозиційними організаціями, то влада навіть не криється з плянами розколоти їх на „здорові сили" (центристів і праве крило) та „екстремістів" (радикалів). І перший секретар ЦК КПУ В. Івашко, і завідуючий ідеологічним відділом ЦК Л. Кравчук не раз заявляли про готовність порозумітися і співпрацювати з тими, хто займе, наприклад, в НРУП „конструктивну позицію". Але умовою такої співпраці є вимога рішуче відмежуватися від „лівих" (УГС, СНУМ, УНДЛ, і т. д.). Ця ж сама ідея пропаґується у пресі.

Розколоти, ізолювати одну частину від іншої, спрямувати діяльність у різні напрямки... І в НРУП — через деяку аморфність — це не є неможливим.

Набагато складніше це зробити в організаціях більш чітких за своїми структурами та поглядами членів. Там немає цієї „конструктивної бази", опершися на яку, можна розбити всю формацію. Доводиться пильно стежити за діяльністю організації і, помітивши найменші розбіжности — різницю поглядів, приватні непорозуміння тощо — відразу поглибити їх, розвинути у принципові, безкомпромісні.

Власне, ілюстрацією міг би бути сумний кінець УКК — першої опозиційної „перебудовної доби". Безперечно, зіграли певну ролю і можливості більшої політизації опозиційних груп, але ударом, після якого почався занепад клюбу та переорієнтація його лідерів на інші стуктури були саме непоро-

(Закінчення на стор. 3)

КУТОК БРАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТИ

Суґестії щодо братської діяльности

Рік доходить до кінця, але ще існує нагода для братської діяльности. Дозвольте мені піддати такі суґестії:

Існують три роди діяльностей, до яких можна прилучитися.

1) Є багато імпрез сезонового характеру, що їх можна влаштувати на користь потребуючим і також можна підтримувати акції харитативних організацій.

2) Є імпрези та акції зв'язані із допомогою нашим братам і сестрам на Україні, у їхніх зусиллях виборотн для нашого народу права людини і незалежність.

3) Є також союзові Відділові або окружні імпрези, які Головна Канцелярія підтримує і заохочує улаштувати в цій порі року.

Одним із прикладів із вище згаданих імпрез в (3) є святмиколаївські) різдвяні зустрічі улаштовані для дітей наших Відділів і їх друзів. Листи про улаштування таких імпрез були вислані до Відділів та Окружних Комітетів вже давно. Союзові Відділи чи Округи могли б зорганізувати такого роду імпрези. Щоб скористати із фінансової допомоги від Головної Канцелярії при влаштуванні таких імпрез є конечно сконтактуватися із братським координатором.

До точки 1. Члени або Відділи можуть провадити акцію збирання одежі для українців в Бразилії, Польщі, Україні, або деінде, чи підтримувати організації, які такі акції уже провадять.

До точки 1 і 3. Чому не злучити вищезгадану Святмиколаївську різдвяну зустріч із іншою імпрезою для потребуючих? Відділ або Округа могла б запросити бідних дітей на таку зустріч. В цей спосіб сповниться християнський акт милосердя і водночас акт братської діяльности.

До точки 1. Згідно із українською різдвяною традицією, коляда дуже надається для братської діяльности. Відділ або округа могли б зорганізувати коляду на добрі цілі, як на церкву, харитативні організації і тим подібне.

До точки 2. Підтримувати зусилля наших братів і сестер на Україні, це значить підтримувати їхні стремління, щоб осягнути самовизначення в ділянках культури, релігії, політики, як і демократизації цілої країни. Для українців в діяспорі, це значить давати їм моральну і фінансову підтримку, підтримувати організації, які підтримують їхні зусилля, вкладати гроші в конта створені на такі цілі, посилати листи, телеграми чи телефонічні депеші до уряду і політиків у своїх околицях, і тим подібні акції.

Вірю, що наші провідники Відділів та Округ і члени розуміють, що багата програма Відділів чи Округ братської діяльности є на користь не лиш нашої організації і громади, але також, що вона притягає нових членів.

Кінчаючи треба сказати, що коли хтось вчинить комусь добре, то він відчуває моральне вдоволення. Цього роду вчинок вказує на справжній братський, союзовий та різдвяний дух. І в такому дусі ми повинні закінчити цей рік!

Андрій Воробець
координатор братської діяльности УНС.

Данило Шумук

ЩО ЗАГОРОДИЛО ДОРОГУ ГЛАСНОСТІ І ПЕРЕБУДОВІ?

Ці два слова — гласність і перебудова — породили ще два слова — демократія і плюралізм, притому не по-совєтському демократія і плюралізм, а по-загальнолюдському. На заваді демократизації і плюралізму стоїть 6-те число конституції СССР. Це число конституції узаконює диктатуру партії у всіх ланках життя. Партія є власником, капіталістом усіх засобів існування.

Ті, хто наважився у період гласности проявити свою думку не в унісон партії, їх вона, на перших початках, позбавлює можливости працювати за фахом — філологи, інженери і всякі інші фахівці змушені ставати кочегарами, ассенізаторами і пастухами. Потім, за проявлення їхніх поглядів, карають грошовою карою на 100, 200 і 300 рублів, і таким чином позбавляють куска хліба для всієї сім'ї. А чому так? Тому, що партія найбільший і найжорстокіший капіталіст у всьому світі за всю історію людства.

72-га стаття конституції ґарантує право для кожної республіки вийти із складу СССР. А як? Як можна зреалізувати те право при наявності 6-ої статті конституції, яка утвердила диктатуру партії над всіма загарбаними нею країнами. Фактично, то 6-та стаття конституції перекреслює 72-гу статтю. Та й введена ця 72-га стаття не для того, щоб будь-якій республіці уможливити вихід зі складу СССР, а для видимості, що ніби ті народи самі, добровільно, забажали вступити у цей „союз" і що вони мають право виступити з нього у будь-яку пору. Все це блеф і ввесь світ про це знає, але мовчить, а мовчить тому, що ми, як нація, мовчимо. Але, все ж таки, поступ уперед є, великий поступ, бо раніше за саму тільки згадку про 72-гу статтю КҐБ хапало і судило до розстрілу, а нині лише називають екстремістами. Але і це в нинішню пору звучить дико, бо, якже ж так — домагатися свого визнаного конституцією — це екстремізм, а вторгатися з танками і саперними лопатами на чужу землю і давити танками мирних людей і рубати лопатами з точки зору тих, що це роблять ледь не подвиги.

У словнику іншомовних слів О. С. Мельничука, виданого у Києві 1975 року, написано: „Екстремізм — схильність до крайніх поглядів і дій (переважно у політиці)". Адже домагатися свого законного — це крайні погляди, а загарбувати чуже — це нормально. Оце така логіка Кремля і їхніх прихвостнів у Києві.

Мені дуже подобається назва — Народний Рух України за Перебудову, бо сама ця назва свідчить про те, що той рух охоплює все. Адже поскільки той рух охоплює все і всіх, то без крайніх там не може бути, бо всюди і у всьому є два краї. На Установчому з'їзді НРУП один край — диктатуру партії обстоював Леонід Кравчук, а на — другому — демократію обстоювали Павло Мовчан і Левко Лук'яненко. У центрі було найбільше. У обох тих крайностях дуже чітка і ясна позиція, чи так би мовити — політична плятформа, а центр лявірує між тими двома крайностями, роблячи основний наголос на екологію, й іноді згадуючи про мову, а про 6-те і 72-гі числа конституції цей центр ніби і не чує, бо це страшно про таке згадувати, дуже страшно, бо це ж „екстремізм" партія сказала. Такий період в Україні необхідний, бо так відразу випрямити спину на повний зріст і починати з 6-го, та з 72-го чисел конституції вельми страшно, бо тут же рядом стоїть Л. Кравчук — головний ідеології ЦК партії.

Комуністична партія „СССР" є найстрашнішим і найжорстокішим злочинцем в історії всього людства, але це не свідчить про те, що всі члени цієї партії погані і злі люди. Добрі і злі люди є у всіх партіях і організаціях, але різниця між тоталітарними партіями, типу комуністичних і фашистських, і демократичних у відношенні своїх членів є ця, що тоталітарні партії навіть з найкращих і найпорядніших своїх членів створять злочинців, бо вони мусять виконувати злочинні накази партії, а демократичні партії навіть злих людей роблять добрішими, бо партія не дозволяє їм чинити будь-кому зло.

У сталінський період з найкращими людьми партія розправлялась дуже легко — об'являла їх ворогами народу і розстрілювала, а після Сталіна стала робити це делікатніше, цебто не розстрілюють, а опідлюють.

Я знав одного секретаря райкому партії. Це дуже розумний, розсудливий і добрий чоловік. Він любив свій український народ, українську мову і культуру. Всюди і зі всіма розмовляв рідною мовою і дітей своїх послав в українську школу. Незабаром його забрали до ЦК партії на посаду інструктора. Він і в Києві, в ЦК партії, зі всіма розмовляв українською мовою і дітей послав в українську школу. Щербицький дивився на нього, як на білу ворону. Тоді я вже був у Пермській області 36-1, але долею цього доброго і розумного чоловіка цікавився. І що ж він думаєте Щербицький зробив з цим чоловіком? Він відправив його у Москву на підвищення, але позбавив його і його дітей рідної мови, але надіюся, що й у Москві від цього чоловіка особистої і національної гідности не заберуть. Оце, мабуть, такі люди тепер створили цей Народний Рух України за Перебудову.

Люди у вільному світі ніколи не зрозуміють, не збагнуть в'юнкости, верткости марксистської софістики і напористости. Комуністична Росія напористо вдовблює цілому світові таку нісенітницю, що, ніби, Росія ніколи не загарбувала чужих країн і не поневолювала інших народів, а завжди тільки визволяла, і, що, мов оце творило, яке назвали „СССР" добровільно втворилось, що, мов, всі ті народи, з яких Моск-

(Закінчення на стор. 4)

З України

„...А зараз в нас дуже цікаві новини внутрішнього життя. Реорганізація управління економікою, оренда, рішається питання про землю, про відносини власности, про права людини. Розглядається закон про вільний виїзд і в'їзд до СССР, відкинуті старі зашкорублі стереотипи відношення до тих, хто виїхав чи приїхав. Буде можливість поїхати на декілька років і т. д. Величезні перетворення (що і не встигаю прослідкувати) в европейських соціялістичних країнах. Знесення стіни в німців. Багатопартійне керівництво і т. д. Кругом проходить демократизація. В нас прийняли вже закон про мову. Зараз зачинаємо переходити на випуск документації по-українськи. Закон про вибори до місцевих рад. Надіємось, що вдасться вибрати більшість дійсно народних депутатів, які б ще більше повернули владу в сторону задоволення потреб працюючої людини. На роботі зараз дещо розгубленість, бо міняється, реорганізовується вищестояща організація. Ніхто не знає ще, як воно повернеться. Нас, проєктантів, дещо обвинуватили в надто великих заробітках (350 — 400 руб. в місяць), а дехто (пишуть газети) домігся з нас нібито до ста тисяч річно. Можливо й були одиниці, але напевне обріжуть усім „смертним" заробітки. Хоча, як розібратись, то тих 300 руб. принаймні нам, довелось заробляти більш інтенсивною працею і в позаурочний час. Але мотивація серйозна — боротьба з інфляцією. Оздоровлення економіки. Зараз багато пишеться про сталінське і брежнєвське керівництво, яке завело економіку, а також соціяльну сферу, в таке тяжке болото. І про голод 33 р., і репресії наступних 30-их років, а також п'яне бездумство 70-их. Тяжко читати, але факти.

Тепер порівнюють досягнення економіки не тільки з 1913 роком, а і з теперішнім часом в розвинутих країнах. Це вже добре. Краще знати тяжку правду, ніж солодко блудити в пітьмі. Зараз, мені здається, головне завдання — направити людей, перебудувати свідомість (як в 60-их роках в Японії) у поспіху. Але для цього потрібні ґарантії, економічна заінтересованість, економічні ричаги. Про це багато пишеться, але зрушити з місця і почати рух такому гігантові не так скоро, як хотілося б. На мою думку, М. С. мудро, хоче з

(Закінчення на стор. 3)

Володимир Клех

ТАРАС ШЕВЧЕНКО — ХУДОЖНИК

В цьому році святкуємо 175-ліття з дня народження Тараса Шевченка. Безліч концертів, вистав, присвячених ушановленню пам'яті його безсмертної творчости. В цьому році минуло 25 років з дня відкриття пам'ятника Т. Шевченкові в Вашінгтоні, де зібралися українці з цілого континенту Америки поклонитися цьому великому поетові-пророкові. Величезна сила його поезій, без сумніву знайшла шляхи до вершин світової літератури.

• • •

Більшість з нас знає Тараса Шевченка, як великого талановитого поета, але його талант як мистця-художника не є меншої вартости, як його поезія. Тарас Шевченко був дуже різносторонній мистець, майстерно володіючи пензлем, як в олії та акварелі. Створив безліч офортів, малюнків „сангіною" та „італійським олівцем", залишивши величезну спадщину в ділянці образотворчого мистецтва.

Ціла творчість Т. Шевченка, як художника, виросла з ним з волі Божої та академічних студій, Петербурзької академії, у клясі одного з найліпших того часу, малярів-художників — Карла Брюллова, який цінив талант, настирливість та працьовитість, Тараса Шевченка. Брюллов був не тільки вчителем, а і одним з близьких людей, дорадником та опікуном молодого Шевченка. З невеликою перервою, Шевченко закінчив Академію з відзначенням.

Пізніше був під впливом Івана Сошенка, який захоплений його працями, заохочував малювати портрети з „натури" акварелею. Дуже важливим елементом творів Шевченка, без огляду на тематику картини — чи то портрети, чи малюнки з натури пейзажі, чи ілюстрації до творів світової клясики, чи власних, головне це був композиційний елемент — сполучення форм, кольорів і внутрішній стан зображених персонажів, все це в бездоганній гармонії з образотворчою концепцією. В кожному портреті поруч з кольоровою гармонією, що відображувалася в лагідності, дружелюбности та погідності у зображеннях фігур, а особливо в обличчях, в яких відображувався внутрішній стан людини. Велика кількість портретів була писана з його друзів, добрих товаришів та взагалі людей, яких Шевченко знав особисто, людей кола в якому він сам творив.

Одною з улюблених „технік" у мальованні була акварeля, як відомо це один з найтрудніших засобів, яким він володів бездоганно. Він знаходив гаму прозором'яких кольорів, створюючи надзвичайно сильну і переконливу картину, що яскраво підкреслює професійність художника. Кольоритність та соковитість акварельних фарб, знаходили втілення в його портретних працях, в його „жанрових" чи побутових картинах. (Циганка-ворожка).

Пізніше він створює цілий ряд картин з сучасного побуту, ілюструючи власну поему „Катерина", властиво це була картина багата драматичним змістом відображуючи — безправну — трагічність української жінки. Ціла серія офортів „Мальовнича Україна" — це вираз безмірної любови до своєї батьківщини, до її історії, побуту та подій безпосередньо зв'язаних життям та людини його часу. На превеликий жаль, ця епохального значення серія лишилася незакінченою.

Як і в багатьох картинах, Шевченко знаходить форми героїв його поем, описаних з великою любов'ю до тих з яких вийшов сам — селян-кріпак. До цих картин належить його „Селянська родина" „На пасіці".

Романтична реальність стилю продовжується і в побутових композиціях, періоду заселення. Шевченко з такою ж любов'ю концентрує в своїх малюнках сангіною, свій талант на відображені побуту казахських дітей, які були одним з головних „об'єктів" його творчого зацікавлення. У них ми бачимо, як художник знаходить тепло та прихильність до постатей цих покривджених бідолах.

В ряді цих сепій, відбувається якась спорідненість з долею самого художника. Не дивлячись на злидні та біду, які оточують цих киргизьких дітей, Шевченко зумів знайти хвилини безпечности та успіху цих малих жебраків-персонажів його малюнків.

Символіка та аналогічність майже в кожній його картині, малюнкові, офортів того часу. Як би продовженням, може ще в сильнішій формі Шевченкова серія сепій — „Притча про блудного сина"- це є перефразою евангельської притчі про „блудного сина", тільки усучаснена з персонажем часів самого художника. Його „Блудний син" не кається у своїх гріхах і не вертається до батька, а зазнає кари суспільства. Ціла ця серія, „Блукань, блуду та шахрайства" не лишилася без впливу років відбутих на засланні. Воля людини в каторжних умовах, яскраво відбилася на кольоритності його картин. Все в понуробрунатних тонах сепій, ще більше підкреслює трагічність циклу. Кольорова партитура характеризує динаміку подій.

Назагал, творчість Тараса Шевченка, як художника-майстра — шедеврів образотворчого мистецтва - щей і досі докладно не досліджений і неоцінений скарб, який ще більше збагатив скарбницю спадщини великого генія, скарбницю українського образотворчого мистецтва.

Конґресова...

(Закінчення зі стор. 1)

1861-1980" та інші книжки, які ілюструють багатогранність Шевченкового генія. На полицях що їх названо „Шевенківські полиці", доповнено виставку в ґабльотах книжками, щоб передати вибагливість вдячного народу в ілюструванні та мистецькому оформленні Шевченкових книжок.

Над ґабльоткою оформлений в рамках образ, на якому розміщено великий напис Taras Shevchenko — National Poet of Ukraine, 1914-1861 з кольоровим портретом поета в ранньому віці та текстом „Заповіту" в українській та англійській мовах. Десятисторінковий каталог виставки інформує відвідувачів про Шевченка та його заслуги для українського народу, з бібліографією виставлених книжок. Поштівка з видом пам'ятника Т. Шевченкові та малюнок-поштівка С. Макаренка, видані заходами Наукового Товариства ім. Шевченка з нагоди відкриття пам'ятника в 1964 році, доповнюють цю зі смаком приготовану виставку.

Конґресова бібліотека заплянувала видати в першій половині 1990 року книжку, біля 150 сторінок, друку, приготовану Б. Ясінським п. з. „Шевченкіяна в Конґресовій бібліотеці".

Календар подій бібліотеки за листопад і грудень інформує своїх читачів і прихильників про виставку Шевченка, яка триватиме до кінця грудня цього року.

Щотижнева...

(Закінчення зі стор. 1)

відмовлено, проте під тиском громадськости 27-го жовтня міськвиконком дозвіл дав. Мітинг відбувся із синьо-жовтими прапорами на майдані музею „Народні архітектори" з участю 8,000 осіб. Перед людьми виступили активісти НРУП Володимир Старик, члени УГС Валерій Кузьмин, Сергій Сотул, Дмитро Ганькевич, активіст жидівського Товариства і УГС Йосиф Зісельс та інші. Прийнято резолюцію з осудом черні .- вецької партбюрократії за переслідування організаторів та учасників мітингу 15-го жовтня, яку зачитав ведучий мітингу активіст НРУП Панчук.

• 25-го жовтня у Києві розпочала роботу X сесія Верховної Ради УССР. Будинок ради було оточено численними загонами міліції. Напередодні начальник міліції Кондратюк попередив Спілку Письменників України, що пікетування влада не допустить. Однак депутати Верховної Влади, 10 осіб, на чолі з головою секретаріяту НРУП, членом УГС, Михайлом Горинем, розгорнули там плякати з написами: „Виборчі комісії обирати, а не назначати!", „Цензурі виборчих комісій — ні!"

• 25-го жовтня в Москві поблизу готелю „Москва" міліціонери затримали сім греко-католиків, що від травня 1989 року проводять в столиці СССР акції протесту з вимогою леґалізувати Українську Католицьку Церкву.

• У зв'язку з тим, що комісія прокуратури для розслідування побоїща у Львові 1-го жовтня явно затягує справу і веде її необ'єктивно з наміром звинуватити демонстрантів, партійна преса продовжує обріхувати народ і виправдовувати погромників, а партійно-державні органи не дали відповіді на запити представників громадськости у справі побоїща, львівський страйковий комітет прийняв рішення, провести 27-го жовтня одноденний попереджувальний страйк протесту. Напередодні увечорі біля пам'ятника Іванові Франкові відбувся мітинг з участю 10,000 осіб, на якому голова страйкового комітету Віктор Фурманов, члени Степан Хмара, Олег Вітович, активісти УГС Адам Кардаш, Іван Жуленчук, Тарас Чорновіл та інші закликали львів'ян до страйку, наголосивши, що цей страйк не є економічний, а політичний. Було заявлено, що крім вимог справедливого розслідування обставин побоїща у Львові 1-го жовтня, страйкарі вимагатимуть від Верховної Ради УССР прийняття демократичних законів про вибори та мову. 27-го жовтня у Львові припинено роботу повністю на 25 промислових підприємствах. Найбільш рішуче і одностайно страйкували робітники Рясянського промислового вузла, заводи „Електрон" і „Конвеєр", „Автонавантажувач", а також виробниче об'єднання „Мікроприлад", фабрика „Карпати" та деякі інші. В останню хвилину уже після оголошення страйку та мітинґу, де проти нього ніхто крім представників влади не заперечував, Львівська обласна рада НРУП підтримала рішення страйку про проведення страйку, що знизило ефективність страйку.

• Бюро Ленінського райкому партії Кіровограду виключило з членів КПСС активіста НРУП письменника Володимира Кобзаря. Його звинуватили у порушенні законодавства про мітинґи, випуску незалежної преси, а також у дворушництві, маючи на увазі одночасне членство письменника у партії та НРУП.

• 27-го жовтня у Дубні Волинської области за організацію несанкціонованого мітинґу 15-го жовтня для обговорення законопроєкту про вибори покарано сім осіб на загальну суму 1,700 карбованців. Серед них активісти НРУП Микола Поровський — 200, Богдан Козловський — 200, Іван Степанівський — 100, член УГС Степан Куриляк — 225 карбованців.

• 27-28-го жовтня у Тернополі відбулися установчі збори Спілки Незалежної Української Молоді. Від львівської організації СНУМ на зборах був Олег Вітович. На голову тернопільської організації СНУМ обрано Юрія Моргуна, а його заступником Юрія Тиму. Установчі збори завершено на горі Лисоні поблизу Бережан, де біля могил січових стрільців молодь прийняла присягу на вірність Україні.

• 28-го жовтня шахтар Червонограду, член УГС Йосиф Мигаль надіслав телеграму до Президії Верховної Ради УССР з протестом проти зухвалої і ганебної поведінки так званих українських депутатів, що домоглися 27-го жовтня вигнання зі залі засідань сесії Верховної Ради УССР народного депутата СРСР Миколу Кузенка, на краватці якого зауважили значок з українською національною символікою. Шахтар Йосиф Мигель запевнив Президію Верховної Ради УССР, що український народ ніколи не відмовиться від своїх історичних святинь попри всю метушню депутатів .- застійників, які замість української суверенної держави хочуть мати колонію.

• 28-го жовтня у Ходорові на Львівщині відбулися установчі збори Марійського Товариства „Милосердя". Зібралося на збори до 300 осіб, з яких близько 100 жінок вступило до товариства. Збори обрали Раду товариства в складі 22 осіб, а також голову Ради. Нею стала Ганна Семигинівська.

• 28-го жовтня представники НРУП з Рівного в кількості 50 чоловік прибули до Хмельницької області, щоб взяти участь в екологічному поході від Хмельницької АЕС до Києва. У 10-ій годині ранку на залізничній станції Кривень їх зустріли до 200 міліціонерів з ґумовими кийками, що були стягнуті сюди ще 27-го жовтня з Хмельницької області. Міліційні кордони стояли також на всіх навколишніх автошляхах, перекривши доступ до Хмельницької атомної електростанції. У зв'язку з тим учасники походу змушені були відмовитися від загального збору біля атомної електростанції.

• 28-го жовтня у Львові біля пам'ятного каменя Шевченкові, члени СНУМ здійснили демонстративну здачу комсомольських квитків. У присутності великої кількости людей і канадського телебачення виступили активісти СНУМ Ігор Деркач і Олег Вітович. Після цього 27 молодих львів'ян порвали свої комсомольські квитки й поставили свої підписи під заявою до обкому комсомолу. Порвані квитки й заяву надіслано до Львівського обкому комсомолу.

• Днями в Ужгороді відбулася установча конференція обласної філії УГС. Головою філії обрано колишнього політв'язня Олександра Ороса. Особливу увагу ужгородські члени УГС приділятимуть захистові людських прав.

• 28-го жовтня під кінець роботи сесії Верховної Ради УССР, яка транслювалася по телевізії, виступив заступник прокурора України Потибенко. Його вкрай реакційна і неправдива заява з приводу злочинного побиття мирних демонстрантів у Львові 1-го жовтня водночас обурила і вразила багатьох громадян республіки, особливо свідків трагічної події, львів'ян, своєю дикою як на перебудовний час несправедливістєю. Цей чиновник з республіканської прокуратури, незважаючи на те, що слідство ще не закінчене, й робити якісь висновки є порушенням закону, на всю Україну оповістив як остаточну істину брехливу міліційну версію про побоїще. У своєму виступі Потибенко брехливо твердив, буцімто демонстранти напали на міліціонерів і били їх камінням, палицями та арматурою, пошкодили міліційні машани тощо.

Ця нахабна брехня першого заступника прокурора УССР без сумніву мала намір ввести в обман громадськість республіки й не допустити покарання винуватців побоїща — начальника львівської обласної міліції генерал-майора Попова, начальника ЗМОП підполковника Мартинова та тих, хто ховається за їхніми спинами. Потибенко також дав ясно зрозуміти, що прокуратура також готує розправу над жертвами побоїща, маючи в першу чергу на увазі керівників СНУМ Ігоря Деркача, Олега Вітовича та інших активістів. З протестом проти ганебної дезінформації прокурора на сесії Верховної Ради УССР виступив народний депутат СССР Ростислав Братунь, який, попри оскаженілий крик, заплескування і тупіт ніг депутатів-українофобів щербицьківського парляменту України, зумів сказати кілька слів на захист зневажених і побитих людей. Громадяни Львова готові вдатися до рішучих дій, оголосити загальноміський страйк як останній засіб захистити свої людські права.

Дещо про...

(Закінчення зі стор. 2)

зуміння в керівництві УКК, які стороннім силам вдалося обернути на відкрите протистояння.

Ситуація часто загострюється ще й через традиційні „особливості" українського опозиційного руху: невміння коректно вести дискусію, не перетворювати різниці поглядів — цілком нормального, конструктивного явища політичного життя — на ворожість позицій та інші наслідки довгої відсутности демократичних традицій.

Єдність сьогодні ґарантована спільним і єдиним ворогом. Що буде, коли він змінить обличчя, покаже майбутнє. Останні події в Україні — особливо рішення про координацію передвиборної кампанії опозиції вселяють великі надії.

Ольжич писав у 1940 році:

„Вся історія України — це боротьба двох сил: конструктивної, що скупчує українську потугу, щоб звернути її назовні, і руїнної, що розпорошує її у взаємному самопожиранні та несе розбиття і розклад. А вслід за цим завжди йшло панування чужинців над Україною.

У цій вічній боротьбі творчого будуючого духа зі стихією степу й руїни, віримо твердо, що творчий дух переможе хаос і розклад, звідки б цей не походив й як не проявлявся. Бо інакше не було б змислу в нашому житті і змаганні". (Дух Руїни).

Інакше не було б змислу з нашому житті і змаганні.

Пресова Служба України.

З України

(Закінчення зі стор. 2)

усіх сторін підійти до цього питання, і з допомогою інтеґрації із соціялістичними країнами, і із спільними підприємствами з капіталістичними країнами. І з допомогою нових законів і напрямків. На мою особисту думку, то ще треба повернути інтеліґенцію і поставити в голові руху. От як це зробити — не знаю. Повинен бути розум всьому голова, а за ним сила фізична, а не навпаки. Може це і найголовніше питання. Це мені здається інтуїтивно..."

Це стільки з приватного листа, писаного 18-го листопада ц. р. Автора не згадуємо. Друкуємо без жодних змін, відкинувши початок і закінчення листа.

(С. Кравець, Мнт. Дейл, Н. Й.)

АДАМ МІХНІК, РЕДАКТОР щоденника польської профспілки „Солідарність" заявив, що „спалахи протипольської фобії" серед німців, загрожують демократичному порядкові Европи. Він звернувся з проханням до опозиції Східньої Німеччини, щоби допомогла заспокоїти польські побоювання, що вразі об'єднання двох Німеччин Польща не втратить своїх західніх границь в користь Східньої Німеччини. У передовиці газети „Солідарности" „Ґазети Виборчей" він закликає, щоби поляки з німцями тепер полагодили свої традиційні розбіжності, бо може бути запізно. Він підкреслює й те, що польсько-німецькі взаємини мають та матимуть критичний вплив на будучність Европи, тому важливим є відразу полагодити зростаючі протипольські голоси серед німців, бо це може погано відбитися на цілій Европі, а не тільки на населенні цих двох країн.

ВСІ УКРАЇНСЬКІ ДІТИ ДО УКРАЇНСЬКИХ ШКІЛ!

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що в суботу, 9-го грудня 1989 р. відійшов у Вічність наш Найдорожчий МУЖ І ТАТО

бл. п.

МИХАЙЛО БУРЧАК

нар. в Рогатині, Україна.

ПАНАХИДА у вівторок, 12-го грудня 1989 р. о год. 7-ій веч. в похоронному заведенні Duchynsky & Cherko, 111 Yonkers Avenue, Yonkers, N.Y

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ в середу, 13-го грудня 1989 р. о год. 9-ій ранку в цьому ж заведенні, а опісля о год. 9.30 ранку в церкві св. Михаїла, Yonkers, N.Y., **відтак Тлінні Останки будуть перевезені на цвинтар св. Духа в** Hamptonburg, N.Y

Горем прибиті:

дружина — ЛЮБА
донька — ХРИСТИНА
син — АНДРІЙ
тесті — ІВАН і НАДІЯ ФУРЧАК
кузени —
МІСЬКО БІЛИК з РОМАНОМ, ІРЦЕЮ і МАРТУСЕЮ
МІСЬКО і ҐЕНЯ БІЛИК та
ОЛЕСЬ і ІВАНКА БІЛИК з дітьми
та ближча і дальша Родина на Україні

Братство кол. Вояків 1-ої УД УНА

ділиться сумною вісткою з Побратимами-Комбатантами та Українським Громадянством, що в суботу, 9-го грудня 1989 р., несподівано відійшов у Вічність колишній Воїн 1-ої УД УНА

сл. п.

МИХАЙЛО БУРЧАК

довголітній член Управи Станиці в Ню Йорку та член Крайової Управи ЗСА.

ПАНАХИДА у вівторок, 12-го грудня 1989 р. о год. 7-ій веч. в похоронному заведенні Duchynsky і Cherko, 111 Yonkers Avenue, Yonkers, N.Y.

ПОХОРОН в середу, 13-го грудня 1989 р. о год. 9-ій ранку з цього ж заведення до церкви св. Михаїла, 21 Schonnard Place, Yonkers, N.Y., **а опісля на цвинтар св. Духа в** Hamptonburg, N.Y

•

Вельмишановній Дружині, Синові, Дочці та Родині Покійного висловлюємо наше глибоке співчуття.

Крайова Управа в ЗСА та
Управа Станиці Ню Йорку

З великим смутком та невимовним болем ДЦ УНР в екзилі повідомляє Представництва ДЦ УНР, Об'єднання Прихильників ДЦ УНР та все українське громадянство в Україні і в діяспорі, що після тяжкої недуги у п'ятницю, 8-го грудня 1989 року, о 4-ій год. дня, відійшов від нас на 82-му році життя

ВЕЛИКИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ПАТРІОТ-ДЕРЖАВНИК, ДОВГОЛІТНІЙ ПРЕЗИДЕНТ УНР В ЕКЗИЛІ

св. п.

МИКОЛА АНДРІЄВИЧ ЛІВИЦЬКИЙ

ПАНАХИДА буде відправлена в п'ятницю, 15-го грудня ц. р. о 7-ій год. вечора в українській православній митрополичій катедрі св. Володимира, 6740 5-та вул. Північ, у Філядельфії, в суботу, 16-го грудня там же буде відправлений чин похорону о 9-ій год. ранку. Того ж дня в год. 12-ій, у церкві св. Андрія Первозванного, С. Бавнд Брук, Н. Дж., буде відправлена св. Літургія, яку відслужить Блаженніший Владика Мстислав.

•

Дружині і рідні висловлюємо наше щире співчуття.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

ДЕРЖАВНИЙ ЦЕНТР УНР В ЕКЗИЛІ

Ділимося сумною вісткою, що в четвер, 30-го листопада 1989 р. відійшла у Вічніст, на 76-му році життя наша Найдорожча МАМА, БАБЦЯ І СЕСТРА

бл. п.

МАРІЯ А. ГАНУСЕЙ
з дому СУРМА

ПАНАХИДА — в неділю, 3-го грудня 1989 р. в похоронному заведенні Kociubinsky, Philadelphia, Pa.

ПОХОРОН — в понеділок, 4-го грудня 1989 р. в катедрі НЗПДМ у Філядельфії, Па., а опісля Тлінні Останки зложено на цвинтарі св. Марії у Fox Chase, Pa.

Горем прибиті:

доньки —
МАРІЯ
ХРИСТИНА ГАЛЛАМ з мужем МАРВІНОМ і дітьми
сини —
ЙОСИФ І., мол. з дружиною АНТОНЕТТОЮ і дітьми
ЯРОСЛАВ з дружиною СЕНДИ і дітьми
сестра — ЙОАННА ЯНЧИШИН
брат — МИХАЙЛО СУРМА

Ділимося болючою вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що в п'ятницю, 8-го грудня 1989 р. відійшов у Вічність колишній житель „Вознесіння"

бл. п.

Володимир Гірняк

нар. 30-го травня 1904 р. в Тязові, Україна.

ПАНАХИДА буде відправлена в четвер, 14-го грудня 1989 р. о год. 4-ій по пол. в похоронному заведенні М. Насевича при вул. Френклін і Бровн у Філядельфії, Па.

БОЖЕСТВЕННА ЛІТУРГІЯ в п'ятницю, 15-го грудня 1989 р. о год. 10.30 рано в митрополичому соборі Непорочного Зачаття Пречистої Діви Марії у Філядельфії, Па., а опісля Тіло Покійного буде похоронене на цвинтарі св. Марії на Факс Чейсі, Па.

Родина Гірняків в жалобі:
ДІТИ і ВНУКИ з Родинами
ПРАВНУЧКА та БРАТ і СЕСТРА з Родинами

•

Замість квітів просимо пожертви на Служби Божі за спокій душі Покійного.

У глибокому смутку повідомляємо Родину, Друзів та Приятелів, що 15-го листопада 1989 р. відійшов у Вічність на 77-му році життя наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО, ДІДУСЬ та БРАТ

бл. п.

Володимир Д. Локоть

(Син Зборівської землі)

ПАНАХИДИ відбулись 16-го і 17-го листопада 1989 р. в похоронному заведенні Cardinal Funeral Home, Toronto, Ont., Canada.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в українській католицькій церкві св. Миколая в Торонто. Поховано на цвинтарі „Київ" в Міссіґана, Онт., Канада.

У глибокій жалобі:

дружина — САВІНА
доньки —
АННА з мужем ОСТАПОМ БРЕЗДЕНЬ
МАРІЯ з мужем ЯРОСЛАВОМ БАХНІВСЬКИМ
внуки —
ЛЕСЯ, ВЛОДКО і ДЕНЯ БРЕЗДЕНЬ
ЛЯРИСА, АНДРІЙКО і ПАВЛУСЬ БАХНІВСЬКІ
брат — ІВАН М. ЛОКОТЬ з ріднею в Америці
сестра — ЕВҐЕНІЯ ЛОКОТЬ-КОВАЛЬСЬКА з ріднею в Америці
та ближча і дальша Родина в Канаді, Америці, Польщі й Україні

В школах Парани будуть вивчати українську мову

Українська громада Парани, спромоглася на великий здобуток в культурній ділянці, а саме, включити в нову конституцію Штату право на навчання української мови (де є наші громади) в державних школах. Цей здобуток і право довершився завдяки старанню і праці української депутатки, Вери Вічимишин Ажіберт, яка обговоривши з громадою, донесла цей проєкт до конституційної Комісії. Це був початок великої праці, бо потрібно було переконати усіх послів (53) паранського Парляменту, щоб вони позитивно голосували за цей міжетнічний проєкт, переконати Міністерство Освіти про необхідність мови у збереженні різних етнічних культур в Парані.

Посолка Вера Вічимишин Ажіберт підписує нову Конституцію.

Крім української громади, яка начислює 200 тисяч населля — Куритиба, Прудентопіль, Малет, Павлофронтіль, Іваїв, Уніон да Віторія та інші, в Парані (загальне населення — 7 мільйонів) живуть також араби, японці, поляки, італійці, німці і інші етнічні групи. Одним з найважливіших аргументів в апробуванню цього проєкту був тиск і вимагання з боку української громади, через своїх провідників: від Центральної Репрезентації, преосв. Кир Єфрема, інспекторки освіти Прудентополю, Мирослави Кривий, голови Асоціяції етній Мирослава і Евгенії Мазепи, та Нестора Кутинського, голови Політичної Канцелярії. Канцелярія разом з вищеподаними провідниками зробили маніфести, сотні листів дійшли до Паранського Парляменту. Крім того, депутатка Вера приватно обговорила з кожним послом цю важливу справу.

5-го жовтня ц.р., урочисто і при участі губернатора Парани, д-ра Алвара Діяс, паранський Парлямент прийняв нову конституцію Парани, яка надає право навчання української мови у державних школах. Секретарка освіти Парани Жілда Палі сказала: „Це є великий здобуток в рамках навчання в нашому штаті, бо він дає можливість на майбутнє зберегти мову прадідів і тим зберегти культуру цих народів, які допомогли у розвитку нашої країни. Моє признання депутатці Вері". Десятки листів подяки прийшли від етнічних груп для посолки, бо вони також здобули таке саме право, як українська громада.

1989 рік, який є Роком Української Мови, залишається в історії нашої громади Парани і Бразилії.

Нестор Кутинський

УКРАЇНСЬКА МОВА В РОДИНІ, В УКРАЇНСЬКИХ ЦЕРКВАХ, В УКРАЇНСЬКИХ УСТАНОВАХ, В УКРАЇНСЬКИХ ПУБЛІКАЦІЯХ, — У ЧАС ПРИМУСОВОГО РОСІЙЩЕННЯ УКРАЇНИ НА НАС СПАДАЄ ОБОВ'ЯЗОК ЗБЕРЕЖЕННЯ ВЕЛИКОГО СКАРБУ НАРОДУ!

Що загородило...

(Закінчення зі стор. 2)

ва створила це „СССР", самі попросилися, щоб Москва взяла їх під своє великодушне крило. І так появилося ще два нові слова — „радянський народ", „радянський чоловік", як результат насильного захоплення сусідніх з Росією народів і насильного перемішання їх. Всіх тих, які чинили, або могли чинити опір т. зв. визволителям по суду і без суду вивозили на каторжні роботи, бо, мов, якже ж так — ми вас визволяєм, а ви бунтуєтесь проти нас! Хваліть нас і дякуйте нам за те, що ми вас визволили, бо буде горе вам, велике горе. Ви мусите з великим ентузіязмом прийняти від нас оту „волю", що оце ми вам принесли; мусите, бо...бо... і не думайте про 72-ге число конституції — це не вашого ума справа, зрозуміло!? Оце, приблизно, так себе вели ці нові визволителі.

І заціпило, заціпило всім, бо розстрілювали сотнями і тисячами, а мільйони загинули на каторжних роботах при будівництві Біломорканалу, у Воркуті, на Кольському півострові, Печорі, Норильську, Колимі і в багатьох інших місцях великої тюрми народів.

Отак ламали хребет нашій волелюбній нації, ламали методично і довго, а ренегатів, які їм допомагали тероризувати і грабувати їх народ — нагороджували. І, все ж таки, не зламали. Козацький свободолюбний дух пробудився у молодого покоління. Тепер уже такі, колись паралізуючі, слова, як: „Что ви умнеє Маркса?", або „что ви с Лєніном хатітє споріть?", викликають усмішку, бо вони вже втратили гіпнотизуючу силу, бо люди вже освободились з рабства. Молодь хоче, молодь прагне знати правду хто ми і чиї діти. Молодь починає шукати цих цілющих джерел, до цієї святої живої води, яка живила наших славних предків, які хрестом і мечем захищали волю, правду, свою культуру і віру у Христа.

Усі ці вимоги, які ставлять на Україні всі неформальні організації на чолі з НРУП будуть вповні реалізовані тільки у суверенній,ні відкого незалежній Україні. Це остання імперія у світі, це чудовище, що вже сімдесят років тримається на брехні, терорі і рабській праці мусить впасти і тільки тоді, на руїнах цієї потвори, всі народи матимуть змогу спокійно будувати собі свій дім і воскрешати у ньому свою духовну культуру, пограбовану і знівечену цією страшною потворою. Тоді і сама Росія стане насправді вільною і культурною країною.

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

Папа Іван Павло II благословив українських футболістів

Згідно з повідомленням італійської газети „Корієрре делль спорт", 9-го листопада ц. р. Папа Іван Павло II прийняв у Ватикані футболістів клюбу „Дніпро" з Дніпропетровська, що приїхали до Італії на коротке турне. Коментуючи цю зустріч, газета відзначає, що вона пройшла в „дуже сердечній обстановці".

Київська „Спортивна Газета" в числі з 10-го листопада ц. р. помістила цю вістку під заголовком „Папа римський прийняв футболістів „Дніпра". Кореспондент ТАСС подав таку суху нотатку: „Звертаючись до спортсменів російською мовою, Іван Павел II сказав: „Я щасливий вітати гравців „Дніпра". Да благословить вас Господь, щоб ваша спортивна діяльність служила справі зміцнення духу, братерства, доброти, моральній підтримці людини". Голова правління Футбольного клюбу „Дніпро" Ситников і головний тренер команди Кучеревський подарували Іоану Павлу II пам'ятний кубок і вимпел „Дніпра".

Дивує, що Папа Іван Павло II, якщо це правда, говорив до українських футболістів російською мовою.

Сумна історія, або як нащадки колишніх „русофілів" дали прочуханця „радянським болільникам"

У київській „Спортивній Газеті" в числі з 11-го листопада ц. р. появилася довга рецензія спеціяльного кореспондента К. Медведєва, в якій він описав події, що мали місце після змагань за чашу Европи в місті Острава в Чехо-Словаччині між київським „Динамо" і місцевим футбольним клюбом „Банік". Про вислід цих змагань ми згадували в попередніх „Спортових вістях" „Свободи". В названій рецензії Медведєв цитував розповіді свідків подій, що сталися на паркових площах, де стояли автобуси, які,як пише цей кореспондент, привезли головно з Ужгороду „радянських болійників". Цим разом, як виглядає, „ангели хоронителі" виявилися безсильні.

Ось як розповідає про цю подію свідок Іван Головей, президент спортового клюбу з Ужгороду: „Ще на стадії організації нашої поїздки до Остравии вирішили подбати про „липові" чеські номери на автобус, що їх мали причепити на шляху додому — краще ж бо лиху вчасно запобігти, ніж випробувати долю... Коли ж побачили автобус, що таке маскування ні до чого — уздовж всього борту виблискували білою фарбою надписи „Совтрансавто" і „Москва"... Втім, повернулися додому ми таки на автобусі із чеськими номерами — наш „Ікарус" лишився розторощеним в Остраві".

Свідок Михайло Шубелка: „Наша група була вже в повному складі в автобусі, водій увімкнув двигун. У цей момент натовп чоловік у триста, що складався переважно з підлітків, дістався до автостоянки. Зі свистом та криками хлопці кинулися до нашого. „Спрацював" напис „Совтрансавто-Москва" — на інших радянських автобусах, що стояли поруч, його не було. Загупали удари по бортах та по вікнах. Трос „вебейників" (ВБ „Верейна беспечность"-чехословацька міліція), що супроводжувала натовп, пробилась до автобуса і почала відганяти шаленіючих фанатиків. У цей момент з іншого неосвітленого боку автостоянки у вікна полетіло каміння. Тріск — і салон наповнився битим склом..."

Свідок Головей продовжував: „Тяжко поранено нашого земляка Шошуру — водія іншої Ужгородської групи. Коли почався погром, він побіг до свого автобусу, аби відчинити двері й прогріти двигун. Але, як з'ясувалося, на пасажирів чекала засідка, і коли водій почав відмикати автобус, його ззаду по голові вдарили ломом, що провалив череп...

Свідок Головачко додав: „А іншому водієві за подібних обставин геть відбили руку".

Свідок Шубелка: „Це було схоже на заздалегідь організоване полювання".

Свідок Головей: „Тут ми помітили машину з номерами, що вказували на приналежність до центральної групи військ радянського армії. Ця машина весь час стояла із вимкненими фарами навпроти нашого автобуса. Підійшли. З'ясувалося, що її екіпаж на місці і все бачив, однак допомогти нам нічим не може, не може навіть відвезти нашого керівника до „вебейки", аби дізнатися, що нам далі робити і де шукати допомоги: „Що ж тут поробиш, хлопці, викручуйтесь якось... Ми ж втручатись у ваші справи не будемо..." Ми вдвох з Головеєм підходили до цього „нашого захисника", який разом із усією радянською армією існує на наш із Іваном (та й ваш, шановний читачу, також!) прибутковий податок... Але й свідомо не називаю номера машини і військового звання нашого співрозмовника — адже він не був зобов'язаний надавати нам допомогу. Не було наказу навіть якби у нас жбурляли не камінням, а пляшками із запальною сумішкою..."

Скільки цитат подаємо із розповідей свідків цієї програми в чеському місті Острава. І знову прикро, що жертвами цього погрому стали в основному такі ж поневолені Росією українці, як і чехо-словаки. Як виходить, трагедією цього інциденту було те, що „ангели-хоронителі" представили цих українських любителів футболу, як „совєтських" і на їх біду на станції автобусу був вже згаданий напис, що чомусь включував це зненавиджене слово для поневолених народів — „Москва".

Цей інцидент мимоволі нагадує вихідцям України, що в 1944-45 роках переїздили через Чехо-Словаччину, мандруючи перед „совєтсько-російською" навалою на Захід. Тоді місцеві жителі із здивуванням і навіть ворожістю запитували, чого втікаєте перед приходом своїх „братів русів", синів і дочок Москви?

Тепер нащадки цих „русофілів" громлять все, що російське і при цьому знову таки, усе ще страждають поневолені українці, насильно прив'язані до „старшого брата" під плащиком „совєтщини".

Виглядає, цих чотири десятки років під російською окупацією вповні вилікували усіх братів-слов'ян від „хвороби" любові до „великого" російського народу. Скільки ще років потрібно, щоб вилікувати від тієї „хвороби" наші малороси, хохли, що й досі ще хоч би і в цьому випадку їхали за кордон, як „совєтські футбольні болільники". О, це їм добра наука, як треба відмежовувати себе від спільного російського „котьолка". Про це на закінчення своєї рецензії і натякнув сам Медведєв, коли, між іншим, написав: „...слід, мабуть, коли не примиритися, то, принаймі, мати, на увазі, що у нашої країни (тобто червоної Росії. — О. Т.) є не тільки численні друзі — є й люди) і в соціялістичних країнах також!, яким, так би мовити, не все у нас до вподоби" — один із висновків цієї дуже сумної історії. Інші ж, закінчив автор, робити читачам.

(от)

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

СУБОТА, 16-го ГРУДНЯ 1989 р.

Вест Істон, Па. Річні збори Т-ва ім. Б. Хмельницького 137-ий Відд. о год. 5-ій по полудні в Амер. Укр. Гор. Клюбі. На порядку нарад: звіти за минулий рік і вибір нової управи на 1990 р. Проситься всіх членів взяти участь у зборах. — Прашик, предс., М. Колодруб, кас., С. Колодруб, секр.